

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΗΛΕΚΤΡΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΗΛΕΚΤΡΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΠΕΜΠΤΗ 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΗ 2015
ΙΟΝΙΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ-ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΣΥΝΑΥΛΙΑ β

Μέρος ι

ώρα 19.30

Μιχάλης	Αδάμης	<i>Piece 1</i>
Χάρης	Ξανθουδάκης	<i>Η αλληγορία των ωρών</i>
Δημήτρης	Μαραγκόπουλος	<i>Fractals</i>
Ιωσήφ	Παπαδάτος	<i>Ουράνιες Φωνές II</i>

Μέρος ιι

ώρα 20.30

Φίλιππος	Θεοχαρίδης	<i>Μπάζα</i>
Μάρκος	Λέκκας	<i>notturmo</i>
Ιωάννης	Ζάννος	<i>νεον εργον</i>
Αντρέας	Μνιέστρης	<i>Αθηνη Πλινθοι Κεραμοι...ατακτως</i>
Θεόδωρος	Λώτης	<i>Le Grain d' Annete</i>
Απόστολος	Λουφόπουλος	<i>Bee</i>
Tim	Ward	<i>A Small Enclosed Landscape</i>

ΣΥΝΑΥΛΙΑ β

Μιχάλης Αδάμης

Piece 1

Η μινιατούρα αυτή αποτελεί κατά κάποιον τρόπο έργο-σταθμό στην ιστορία της ελληνικής ηλεκτροακουστικής μουσικής, καθώς είναι το πρώτο ηλεκτρονικό έργο του Μιχάλη Αδάμη, του πρωτοπόρου συνθέτη και δασκάλου της ηλεκτροακουστικής μουσικής στην Ελλάδα κατά τη δεκαετία του '60. Γραμμένο το 1964 στα στούντιο του Πανεπιστημίου Brandeis στη Βοστώνη, λίγο πριν ο συνθέτης επιστρέψει στην Ελλάδα, το κομμάτι ενσωματώνει ηλεκτρονικούς ήχους προερχόμενους από ηχογεννήτριες και μεταμορφωμένους με χρήση μαγνητοφώνων και μαγνητοταινιών. Το έργο αυτό, γεννημένο μέσα από τους πρώτους πειραματισμούς του Μιχάλη Αδάμη με τα ηλεκτρονικά ηχητικά μέσα της εποχής, δίνει το έναυσμα στο συνθέτη για τη μετέπειτα πορεία του ως προς την αναζήτηση 'νέου ήχου' και πρωτοποριακών μορφών έκφρασης, και αποτυπώνει τις πρώτες τεχνικές ηχητικής μεταμόρφωσης που ο συνθέτης ανέπτυξε χρησιμοποιώντας τη μαγνητοταινία. Επίσης, όπως αναφέρεται από τον ίδιο το συνθέτη, το έργο, μολονότι μικρής διάρκειας, κρύβει πίσω του πολλούς και αλληπάλληλους πειραματισμούς ως προς την ηχητική σύνθεση και μεταμόρφωση, κάτι το οποίο οφείλεται στον ενθουσιασμό και την ανάγκη του Μιχάλη Αδάμη για μουσική εξερεύνηση ενός νέου, πολυσχιδούς και θαυμαστού ηχητικού κόσμου, τον οποίο ο συνθέτης ανακάλυπτε μέσα από τη γνωριμία του με τα νέα για την εποχή ηλεκτρονικά μέσα. (Απόστολος Λουφόπουλος, 2011)

Ο **Μιχάλης Αδάμης** γεννήθηκε στον Πειραιά στις 19.5.1929, ολοκλήρωσε στην Αθήνα τις σπουδές του στην Ευρωπαϊκή (σύνθεση με τον Γ. Α. Παπαϊωάννου) και τη Βυζαντινή Μουσική, καθώς και στην Θεολογία, και ακολούθησε μεταπτυχιακές σπουδές στη σύνθεση, την ηλεκτρονική μουσική και την βυζαντινή μουσικο-παλαιογραφία στο Πανεπιστήμιο Μπραντάις της Βοστώνης. Καταξιωμένος ως ένας από τους σημαντικότερους συνθέτες της γενιάς του, ο Μιχάλης Αδάμης έχει δεχθεί επανειλημμένα τιμητικές αναθέσεις από διεθνή Φεστιβάλ και Πολιτιστικούς Οργανισμούς και τα έργα του παίζονται ευρύτατα και μεταδίδονται διεθνώς.

Στις σπουδές του και την όλη μουσική του ενασχόληση συνεδύαζε ανέκαθεν τον προβληματισμό στη Σύγχρονη μουσική σκέψη και πραγμάτωση με την εμφάνισήν στη Βυζαντινή, δύο χώρους που σύντομα δέθηκαν στο συνθετικό του έργο δίδοντάς του μιά ξεχωριστή θέση και χαρακτηριστική ταυτότητα στο διεθνές φάσμα της μουσικής πρωτοπορίας, όπου το προσωπικό ιδίωμα που ανέπτυξε, θεμελιωμένο στο μουσικό πολιτισμό της Ελληνικής Παράδοσης, αναγνωρίζεται ως μια νέα τάση στη σύγχρονη μουσική δημιουργία. Απεβίωσε στις 21 Ιανουαρίου 2013. (<http://www.adamis.gr>)

Χάρης Ξανθουδάκης

Η Αλληγορία των Ωρών

Ο τίτλος του έργου αναφέρεται στις Ώρες - τις θρησκευτικές και μάλιστα μοναστηριακές ακολουθίες. Ο όρος 'αλληγορία' παραπέμπει αφ'ενός στην ειδική κατηγορία μεταφορικών παραστάσεων που χρησιμοποιεί η ζωγραφική της εποχής μπαρόκ, αφ'ετέρου στην ετυμολογική κυριολεξία: 'άλλως αγορεύω' τις ώρες, δηλώνω το χρόνο με διαφορετικούς τρόπους. Εν προκειμένω, με ηχητικά σύμβολα που ενσωματώνονται στο βασικό ηχητικό υλικό, χωρίς να διακρίνονται (π.χ. η φωνή ενός κόκκορα), ή με άμεσες ηχητικές αναφορές πλαστής αυθεντικότητας (τα χτυπήματα ενός ρολογιού, κατασκευασμένα από τον κρότο μιας γραφομηχανής και μιας λάμπας γραφείου). Η πρώτη ηχητική ύλη περιλαμβάνει εκτός από τους ηχογραφημένους κρότους και θορύβους, ήχους ειδικά υπολογισμένους με την βοήθεια του ψηφιακού συστήματος 'Πολυαγωγή'. (Χ.Ξ.)

Ο **Χάρης Ξανθουδάκης** γεννήθηκε στον Πειραιά το 1950. Μελέτησε αρμονία με τον Μάριο Βάρβογλη (Ελληνικό Ωδείο 1964) και τον Γ.Α. Παπαϊωάννου (1965-71). Υπήρξε ένας από τους πρώτους συνθέτες ηλεκτρονικής μουσικής στην Ελλάδα, μαθητής στο προσωπικό εργαστήριο του Μιχάλη Αδάμη. Το 1971, σε νεαρή ηλικία, γνώρισε την πρώτη του διάκριση με το έργο *Organum* στον διαγωνισμό σύνθεσης του Ελληνικού Συγκροτήματος Σύγχρονης Μουσικής. Από το 1979 έως το 1985 έζησε στη Γαλλία, όπου σπούδασε σύνθεση με τον Γ. Ξενάκη και μουσική πληροφορική στο CEMAMu και GRM. Στο διάστημα αυτό ασχολήθηκε εντατικά με την ηλεκτρονική μουσική χρησιμοποιώντας τις νέες για την εποχή εκείνη ψηφιακές μεθόδους της μουσικής πληροφορικής. Το 1985 επέστρεψε στη Ελλάδα και εισήγαγε το σύστημα "Πολυαγωγή" στο Κέντρο Σύγχρονης Μουσικής Έρευνας στην Αθήνα. Δίδαξε στο Εθνικό Ωδείο (1985-86) και το Ωδείο Ατενέουμ (1987-93) ανώτερα θεωρητικά και σύνθεση. Έχει δεχθεί

αναθέσεις από διάφορα ιδρύματα και οργανισμούς και έχει συνεργαστεί στην διεύθυνση παραγωγής προγραμμάτων της Ελληνικής Ραδιοφωνίας (Γ΄ Πρόγραμμα) και στο Ινστιτούτο Έρευνας Μουσικής και Ακουστικής. Είναι μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών και Καθηγητής ανώτερων Θεωρητικών και σύνθεσης στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Έχει διατελέσει Πρόεδρος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, Αντιπρύτανης και είναι σήμερα Κοσμήτορας της Σχολής Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Δημητρης Μαραγκόπουλος

FRACTALS

Το έργο FRACTALS γράφτηκε το 2008 και παρουσιάστηκε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών μέσα στα πλαίσια μιάς συναυλίας με πολύτεχνα έργα υπο τη διεύθυνση του Θ.Αντωνίου. Στο συγκεκριμένο έργο η μουσική βρίσκεται σ' ένα δημιουργικό διάλογο με την προβολή ενός βίντεο που εμπεριέχει ένα αφαιρετικά επεξεργασμένο υλικό εμπνευσμένο από το διάστημα. Η ηλεκτρονική μουσική λειτουργεί με ένα διπλό ρόλο άλλοτε διαπλεκόμενη σαν κισσός μέσα στους ορχηστρικούς ήχους και άλλοτε αναπτύσσοντας ένα πιο ατομικό και σολιστικό ρόλο. Και στις δύο περιπτώσεις στόχος είναι η όσο το δυνατόν πιο φυσική και ισορροπημένη συνύπαρξη των ηχοχρωμάτων που προέρχονται από τις διαφορετικές πηγές.

Ο Δημητρης Μαραγκόπουλος γεννήθηκε στην Αθήνα όπου και ξεκίνησε τις μουσικές σπουδές του με τον Γιάννη Παπαϊωάννου στα θεωρητικά και στη σύνθεση. Συνέχισε τις σπουδές του στην Κρατική Ανώτατη Σχολή Τεχνών του Βερολίνου με τον Φράνκ Μικαέλ Μπάγιερ από όπου αποφοίτησε με κρατική γερμανική υποτροφία. Το συνθετικό του έργο καλύπτει ένα μεγάλο φάσμα μουσικής που συμπεριλαμβάνει συμφωνική μουσική, τέσσερις όπερες, μουσική για θέατρο, κινηματογράφο, τηλεόραση, πολυθεάματα, μουσική δωματίου. Τα έργα του εκτός από την Ελλάδα έχουν παιχτεί σε πολλές χώρες της Ευρώπης, στη Ρωσία και στην Αμερική από ορχήστρες όπως η Συμφωνική Ορχήστρα του BBC, η Φιλαρμονική Ορχήστρα της Μόσχας, του Κάρλοβ Βάρι, της Σόφιας, του Ροστόβ, η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, η Καμεράτα και άλλες. Θρησκευτικά έργα του έχουν παρουσιαστεί σε χώρους όπως το Αβαείο και ο Καθεδρικός Ναός του Westminster, ο καθεδρικός ναός του Canterbury, η Santa Margarita στη Βενετία και η Αγία Σοφία στο Λονδίνο. Ο Δημητρης Μαραγκόπουλος έχει διευθύνει, συντελώντας στην έντονη ανάπτυξη τους, θεσμούς όπως η σειρά «Γέφυρες» στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, κύκλο που διευθύνει μέχρι σήμερα, με έντονο διαθεματικό, εναλλακτικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα καθώς και πολιτιστικούς οργανισμούς και θεσμούς του Δήμου Βόλου όπως το Δημοτικό Ωδείο και το Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικού Θεάτρου που σαν στοχο είχε την έρευνα και παρουσίαση σύνθετων και συνδυαστικών μορφών τέχνης. Καθηγητής σύνθεσης στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου έχει διδάξει επίσης στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης, στη Royal Academy, στο Royal College και στο Kings College του Λονδίνου.

Ιωσήφ Παπαδάτος

Voix Célestes II - Ουράνιες Φωνές II - op. 47 (1993)

(Διάρκεια 16:40 min.) Ηλεκτρονική σύνθεση

Πραγματοποιήθηκε στο studio της Ανώτατης Μουσικής Σχολής της Κολωνίας, τεχνικός Marcel Schmidt.

Η ηλεκτρονική σύνθεση Voix Célestes II (1993) ηχογραφήθηκε στο studio ηλεκτρονικής μουσικής της Ανώτατης Μουσικής Σχολής της Κολωνίας (διευθυντής H-U Humpert). Είναι το δεύτερο έργο της σειράς Voix Célestes. Το πρωταρχικό ηχητικό υλικό περιορίστηκε σε ηχογραφημένες γυναικείες φωνές, οι οποίες απετέλεσαν τη βάση της επεξεργασίας στο Fairlight series III. Η σειρά έργων «Voix Célestes» είναι μία προσωπική δημιουργική αντανάκλαση στο άκουσμα θρησκευτικής μουσικής παλαιότερων πολιτισμών. Σε όλα τα έργα της σειράς αναδύονται αναμνήσεις με τη μορφή «θολών» ηχητικών ντοκουμέντων.

Ο Ιωσήφ Παπαδάτος (γεν. 1960) είναι καθηγητής σύνθεσης στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Σπούδασε στην Ελλάδα με τους Α. Καρμπόνε, Α. Καποδίστρια και Γ. Ιωαννίδη. Συνέχισε και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Ντύσελντορφ της Γερμανίας με τον Γκ. Μπέκερ και παράλληλα παρακολούθησε τα μαθήματα αλγοριθμικής σύνθεσης με τον Κλ. Μπάρλοου και βυζαντινής μουσικής με τον Δ. Τερζάκη. Αργότερα ολοκλήρωσε τον δεύτερο κύκλο σπουδών του κοντά στον συνθέτη Χανς-

Ούλριχ Χούμπερτ στην Κολωνία. Έχει γράψει περισσότερες από 100 συνθέσεις: τέσσερις συμφωνίες και άλλα έργα συμφωνικής μουσικής, μουσικής δωματίου, φωνητικά έργα, συνθέσεις για σόλο όργανα, ηλεκτρονικής μουσικής, μία μονόπρακτη όπερα, ένα πολύτεχνο έργο αφιερωμένο στη μνήμη του Γιάννη Χρήστου, καθώς και μουσική για το θέατρο και το Αρχαίο Δράμα. Τα έργα του έχουν εκτελεστεί και παρουσιαστεί ραδιοφωνικά στην Ευρώπη και την Βόρειο Αμερική και έχει δεχθεί πολυάριθμες παραγγελίες και αναθέσεις. Έχει διδάξει στην ωδειακή εκπαίδευση και έχει δώσει διαλέξεις και σεμινάρια με θέματα, που αφορούν την σύγχρονη μουσική δημιουργία. Του έχουν απονεμηθεί πολλές υποτροφίες και έχει βραβευθεί κατ' επανάληψη σε σημαντικούς διεθνείς διαγωνισμούς σύνθεσης. Έχει συνεργαστεί με το Γ' Πρόγραμμα της Ελληνικής Ραδιοφωνίας ως παραγωγός μουσικών εκπομπών. Είναι μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών και από το 2013 κατέχει την θέση του αντιπροέδρου.

-- --

Φίλιππας Θεοχαρίδης *Μπάζα*

Μπάζα. Ένα κομμάτι – μινιατούρα, για τα σκουπίδια.

Ο **Φίλιππας Θεοχαρίδης** γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη, σπούδασε Ηλεκτρονική Μουσική και Ηλεκτρονικά και Τεχνολογία Μουσικής. Έχει διδάξει στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ Ιονίων Νήσων. Δουλεύοντας παράλληλα σαν μηχανικός ήχου σε δισκογραφία και συναυλίες, έχει διατελέσει τεχνικός υπεύθυνος σε πολυάριθμες συναυλίες ηλεκτροακουστικής μουσικής με πολυκαναλικά συστήματα ηχητικής προβολής.

Μαρκος Λέκκας *Notturmo,*

Το κοριτσάκι με τα σπέρτα κατεβαίνει κάθε βράδυ στη σπηλιά του και προβάρει τα κουρέλια μπροστά στον καθρέφτη, ύστερα δοκιμάζει τα καινούργια νούμερα με τα σπέρτα, καταπίνει ξυραφάκια χωρίς να κόβεται, μαθαίνει να κλαψουρίζει πειστικά, βάζει φωτιές και τις σβήνει προσέχοντας πάντα να κάνει το νούμερο σωστά, να μην καίγεται. Έτσι προετοιμάζεται για την επόμενη μέρα...

Ο **Μαρκος Λέκκας** σπούδασε Σύνθεση στο Royal Conservatory of Music, στο πανεπιστήμιο του York και στο πανεπιστήμιο του Toronto. Έχει γράψει μουσική δωματίου, ηλεκτρονική μουσική, μουσική για ορχήστρα, καθώς και μουσική για το θέατρο.

Ιωάννης Ζάννος *νέον έργον*

Tim Ward *A Small Enclosed Landscape*

Το A Small Enclosed Landscape διαρκεί σχεδόν δύο λεπτά και προσπαθεί να συλλάβει τη θέα ενός μεγάλου τοπίου μέσα από ένα μικρό ακουστικό παράθυρο.

Ο **Tim Ward** συνθέτει ηλεκτροακουσική μουσική και ηχητικά τοπία με στόχο την παρουσίασή τους μέσω διαφόρων πειραματικών συστημάτων διάχυσης του ήχου. Επίσης, ασχολείται με τον αυτοσχεδιασμό χρησιμοποιώντας συστήματα επεξεργασίας του ήχου σε πραγματικό χρόνο

Αντρέας Μνιέστρης *Λήθη: πλίνθοι, κέραμοι ατάκτως ...*

λήθη και δομικά υλικά ... τάξη και αταξία ... ηθικών δίδαγμα

Ο **Αντρέας Μνιέστρης** ζεί και εργάζεται στο βόρειο Ιόνιο.

Θεόδωρος Λώτης *Le Grain d' Annete*

Το κομμάτι είναι μια ηχητική κάρτα γενεθλίων για μια μοναδική φίλη και προσωπικότητα της ηλεκτροακουστικής μουσικής: την Annette Vande Gorne.

Ο **Θεόδωρος Λώτης** είναι συνθετιστής και εκτελεστής ηλεκτροακουστικής μουσικής. Διδάσκει στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών - Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Η μουσική του κυκλοφορεί από την εταιρία Empreintes Digitales - www.electrocd.com/en/bio/lotis_th/discog/

Το 'Bee' είναι εμπνευσμένο από το μικρόκοσμο των εντόμων και θα μπορούσε να περιγραφεί ως ένα 'ταξίδι επάνω σε μία μέλισσα' καθώς νοητά επιχειρεί να τοποθετήσει τον ακροατή σε αυτό ακριβώς το σημείο. Το έργο συχνά επίσης υιοθετεί έναν 'κινηματογραφικό' χαρακτήρα, παραπέμποντας σε μία σειρά ηχητικών εικόνων και καταστάσεων που μπορούν να οπτικοποιηθούν στη φαντασία μας, και έτσι μπορεί να περιγραφεί και ως ένα 'soundtrack χωρίς εικόνα'. Κύρια χαρακτηριστικά του έργου είναι η έντονη κινητικότητα και η νευρική διάθεση, που ανιχνεύονται συχνά σε έναν κόσμο ηχητικών αντιθέσεων: από τις ανεπαίσθητες μικροκινήσεις έως τα έντονα και κοντινά ηχητικά περάσματα, και από την ηρεμία και την ακινησία έως την έκρηξη της ενέργειας, έως το πέταγμα και το στροβιλισμό, την αίσθηση της ταχύτητας και των αστραπιαίων μεταβάσεων. Το έργο βραβεύθηκε (Award of Distinction) στον διεθνή διαγωνισμό τεχνών και τεχνολογιών Ars Electronica 2011, Αυστρία.

<http://www.youtube.com/watch?v=Vv0smhGKLk4>, <https://soundcloud.com/apostolosloufopoulos/bee>

Ο **Απόστολος Λουφόπουλος** σπούδασε μουσική στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο (πτυχίο μουσικών σπουδών) και στο πανεπιστήμιο CITY του Λονδίνου (διδακτορικό στη μουσική σύνθεση). Το καλλιτεχνικό/ερευνητικό έργο του εστιάζεται στη σύνθεση ηλεκτροακουστικής μουσικής και τον ήχο της φύσης, αλλά και στη σύμμετρη πολλαπλών μουσικών υφών. Η μουσική του έχει εκτελεστεί παγκοσμίως σε γνωστές διοργανώσεις και φεστιβάλ σύγχρονης μουσικής (ICMC, Synthese, L'Espace Du Son κ.α) και έχει βραβευτεί σε παγκόσμιους διαγωνισμούς σύνθεσης, όπως Ars Electronica (Αυστρία) Bourges (Γαλλία), Noroit-Leonce Petitot (Γαλλία), Metamorphoses (Βέλγιο), SCRIME (Γαλλία), Space of Sound (Βέλγιο), Franco Evangelisti (Ιταλία), Musica Nova (Τσεχία), Δ. Δραγατάκης (Ελλάδα). Σε ερευνητικό επίπεδο έχει εκπονησει ερευνες και έχει συμμετασχει σε εθνικά/κοινοτικά έργα αναφορικά με τη μελέτη του ηχού της φύσης (soundscape projects), τη δημιουργική έρευνα με συγχρονα οπτικοακουστικά μέσα και την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Έχει δημοσιεύσει σχετικά άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και ανακοινώσεις σε γνωστά συνέδρια (<https://ionio.academia.edu/ApostolosLoufopoulos/>). Απο το 2014 διδάσκει ως Επίκουρος Καθηγητής στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας. Είναι ιδρυτικό μέλος του ΕΣΣΗΜ (Ελληνικός Σύνδεσμος Συνθετών Ηλεκτροακουστικής Μουσικής) και της Ελληνικής Εταιρίας Ακουστικής Οικολογίας. <http://apostolosloufopoulos.wordpress.com>, <https://www.linkedin.com/in/apostolos-loufopoulos-2341a745>